

LIETUVA

Nr. 44

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 4 Lapkričio (November) 1898 m.

Metas VI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job. Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed to

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nedėlinis Laikraštis

"LIETUVA"

Išsineka kas Petnyčia Chicago, Ill.

Kasduoju ant metų:

AMERIKOJE.....\$2.00
UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spausdintuvė spausdina visokius knigas, Konstitucijas ir visokius kitus druskus lietuviškai, lenkiškai ir angliskiai. Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsirasant "Lietuvą" ir prisilaikant pinigų už ją, kaip ir su visais kitais laikraščiais, visada reikia uždegti žalią atšvaitą.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Politiszkos žinios.

Amerika ir Izpanija.

Izpaniskiams sandoms komisioms nepasisekė išsderėti nuo Amerikos nė jokių palengvinimų, nors Izspanija bandė atsiliepti prie malonės savo pergalėtojų. Perimti skolas Kubos Amerika atsakė. Sala Porto Rico jau amerikoni rankose; su ja bus mažiausiai wargo. Kaslink Kubos, dalykai stovi sunkiau: maizstinių wadawai atsako paleisti savo kareivius namon, jie pasirengę ginti savo liuosybę ir nuo Amerikos, jeigu toje bandytų salą pawersti ir sawo waldyba. Maizstinių wadawai sako, kad pradėdama karę prieš Izspaniją Amerika dawusi pažadėjimą Kubos ne imti, tiktai ją nuo neteisinių izspanijonų izliuosuoti; tiktai ant pažadėjimo pasirėmę kubiečiai kariawo iz wien su įsiveržusiais amerikonais prieš izspanijonus, kitaip jie būtų susitaikę su izspanijonais ir Amerika ne būtų įveikusi. Jeigu Amerikos waldininkai, pasitiekdami ant lengwo pergalėjimo izspanijonų, bandytų įjieszkoti wien, sau kariszkos garbės kaip Europos despotiszkii monarchai ir jos jenerolai, jeigu jos mieris ne būtų žmonių gerowė ir liuosybė, tasyk kubiečiai kariawo teip prieš Ameriką, kaip kariawo prieš Izspaniją, ant Kubos dabar jau keliauja pulkai dykaduonių wietų įjieszkotojų ir žinoma ne geriausios weislės. Kadangi prie pastumėjimo kraszo ir karę jie teipogi prisidėjo, taigi sėdinti Washingtono waldžios perdėtiniai ne gal jiems ant praszynų atsakyti; iz jų kubiečiai sprendžia apie wisus amerikonus, pradėda Amerikai wisai nepasitiktė. Tuom tarpu nė prezidentas McKinley laike apwaiszcziojinių sandoros szwenzcij wisokuose miestuose, nors pasakė kalbų daugiaus negu reikia, bet niekur ne izdrysio aiszkiai pasakyti, ar jis mislyja Kubą palaikyti kaipo Amerikos waldyba, ar palikti ją sawistowę.

Kaip ant Kubos wietiniai gywentojai pradėda wis labiaus ir labiaus nepasitiktė Amerikai, teip jau ir gywentojai Filipinų salų ne geidžia, kad salos perėtu Amerikos rankas. Iz wisų

tėnyksczių maizstinių wadawų Aguinaldo, rodosi, dar prilankias amerikonus ir už tą prilankumą įtekmė jo maiznasi. Daugumas maizstinių wadawų ant Filipinų greicziaus sutinka pasilikti po Izpanijos waldžia, negu patekti Amerikai. Klausimas wienok Filipinų salų dar Paryžiuje ne tapo pabaigtas ir todėl ne žinia dar tikrai, ar Amerika paims wisas salas, kurių juk ji ne apwaldė. Jei-gu panorės jas paimti, tai turės ir apwaldyti, bet ant to reiks daugiaus aukų negu ant pergalėjimo izspanijonų. Izmintingėsi ir doreni amerikoni dalis prieš-tarauja sawa waldininkams, kurie, ant užsielpinomo garbės, norėtų wien platinti swetur Amerikos waldybas.

Wokietija.

Wokietijos ciecorius wazinėja po Palestiją. Jis užsimanė waziuoti į Jeruzolimą ne geležinkelio bet raitas, kad galėtų įjiti kaip Kristus į Szwentą miestą su tyčia parėngtomis iszkilmėms. Tą beprotiszką užsimanymą smarkiai nupeikė ir protestoniskii laikraszcziai, todėl ir Wilhelmas ne dryso jau sawęs prie Christaus prilginti.

Wokiszkii laikraszcziai praneša, buk tarp Wokietijos ir Turkijos dabar wėdasi tarybos, ne tikt kaslink wisokių paliuosawimų wokiszkiesiems prekėjams Turkijoje, bet teipogi kalba, buk ant prikalbėjimo Wokietijos ciecoriaus sultanas sutinka atiduoti Wokietijai koki nors Turkijos krasztą; mena, kad atiduos Wokietijai wisą Mažąją Aziją. Maskolijai tas labai ne patinka, ji per sawo ambasadorių pranešė sultanui, kad jeigu jisai duotų Wokietijai koki nors sawo waldyby plotą, Maskolija pareikalauti panaszios dowanos: jeigu Wokietija gaus Mažąją Aziją, tai Maskolija pareikalauts Armėnijos ir tokiu budu busianczios praszalintos ant wisada nežmoniszkos armeniečių skerdynės. Prancuzija Turkijoje mažiaus negu Maskolija turi reikali, bet jeigu kabinors gautų Wokietija ir Maskolija, tasyk ir Prancuzija atsilieps su sawo reikalawimais; ji nuo seniai geidžia gauti Syriją. Taigi mat užtenka sultanui duoti wienam ką nors, o tuojaus atsilieps kiti su sawo reikalawimais. Nėra abejonės, kad sultanas apie tai gerai žino, todėl, jeigu jis apdalytys kuom nors Wokietiją, tai wien tasyk, jeigu ji pasizadės Turkiją apginti nuo reikalawimų kitų.

Atsilankymas Wokietijos ciecoriaus Turkijoje ir wisoki paskalai apie tą, ką Wokietija pelnys iz ty atsilankymų, pakėlė nepasitiktėjimą Maskolijos Wokietijai. Kad kaimyniszkas prilankumas dėl Wokietijos iszdilo ne tikt pas maskolius, kadangi jie wokiečių nuo seniai neužkenčia, bet ir pas ciecorių ir waldžią laikanczius, geriausiai parodo tas atsitikimas, kad keliaudamas po užrubežius maskoliszkas užrubežinių dalykų ministeris, Murawjew, atsilankė Prancuzijoje, grįždamas gi namon pridėjo net sau kelio, užsuko į Windoboną, kur atlankė ciecorių, buwo pas Austrijos užrubežinių dalykų ministerį ant apkalbėjimo wisokių Maskolijos ir Austrijos reikalų, į Wokietiją gi wisai ne užwaziawo, Berlyną iz tolo apilenkė, ir tai padarė ant prisaky mo ciecoriaus Mikalojaus. Dabar jau laikraszcziai garsina, buk Wilhelmas sutrumpino laikų wiesėrijimo Turkijoje ir grįžta atgal. Kodėl teip daro, laikraszcziai ne paduoda.

Atsiuwo Prusuose pirmutiniai rinkimai į Prusų seimą. Kaip ga-

lima iz iszrinktų rinkėjų spręsti, didelių permainų seime ne bus, tikt nacijonal-liberalai arba radnarnai nustos mažiausiai 12 pasiuntinių, kurias tai wietas laimės progresistai. Kaip stowi lietuwiai, dar nežinia.

Prancuzija.

Prancuzijoje su Dreyfuso prowa ne gali pabaigti, dėl jos tapo praszalinta nuo wietos wisas Brissono ministerija. Mat parlamente atsirado daugiaus prowos ant naujinimo priesų. Tuom tarpu kasacijos sudžia, peržiurėdamas dokumentus, ant kurių pasirėmęs sudas nubaudė teip sunkiai Dreyfusą, persitikrino, kad tie dokumentai ne turi didelės wertes, taigi, kitaip sakant, kad Dreyfus buwo sudo ant baumės neteisingai nuspręstas. Žydų prieszai susirinko priesz sudą, sawo demonstracijoms norėjo sudžiaus nugadinti. Tas wienok nepasisekė. Tasyk tuli kariawus wieszininkai norėjo, kad sudas tiesiog Dreyfusą, kaipo nekaltai nubautą, paleistų, bet ir tas nepasisekė, kadangi prokuratorius ant to ne sutiko, jis ant tokio reikalawimo pasakė, kad jeigu Dreyfus yra ne kaltas, tai yra kalti tie, per kurių neteisingsų liudijimus jis tapo nubautas; sudo priderystė yra tuos surasti ir nubauti, nors jie užimtų ir augsciausias wietas; tą gi galima atrasti tikt per atnaujinimą prowos. Tiems, kurie bijosi atnaujinimo prowos rods pasisekė praszalinti užgryrusią atnaujinimą Brissono ministerija nuo wietos, bet nepasisekė panaikinti jau užgirtą atnaujinimą. Wieton Brissonas, užstojo dabar Dupuy'ą ministerija. Užrubežinių dalykų ministeriu joje pasilieka tas pats Delcasse, kurisai buwo ir Brissono ministerioje. Karės ministeriu yra Freyinet, buwęs kelis kartus ministeriumi.

Nesutikimai tarp Prancuzijos ir Anglijos už Faszodą rods dar nepasibaigę, bet perėjo į daug szwelnesnę formą. Matomai pasibaigęs jie be karės. Angliszkii laikraszcziai sako, kad Prancuzija pabugo ir įjieszko wien atsakanczius progos ant pasitraukimo. Tas prancuzų nusilenkimas buk paeina nuo to, kad Maskolijai atsiskak remti sawo sandraugę Prancuziją jeigu ji įjieszkliotų į karę su Anglija. Rods prancuziszkii laikraszcziai teipogi pritaria nusilenkimui sawo rando, ne rodyja erzintiesi su Anglija, kas dangi angliszka laiwynė daug drutesni, ji užstotų kelį prancuziszkiesiems laiwwams wėzantiems kariawų. Karė būtų wėdama iszmėtytose po wisą žemę prancuziszkose kolonijose; su žemės kariawais prancuzai ne gali prisigriebti į Angliją. Wokiszkii laikraszcziai teipogi iszreiskė sawo prilankumą Anglijai, prekėjai padawę net atsiliepinimus randui su praszynais stoti už Angliją. Nėra todėl dywų, jeigu wiena paklikta Prancuzija to nusigando. Maskoliszkii wėl laikraszcziai nupėikia prancuziszkų ministerių bangumą už jų pušilenkimą prieš Angliją. Kartos todėl pusės teisybė, sunku įspėti. Anglija wienok nesiliauja ginklawuis.

Abisinija.

Kadangi Abisinijos waldonas, Menelik, per daug prilankia akia žiuri ant prancuzų ir maskolų, prie platiniomo prancuzams jų waldyby kaip kada net padėda; tas, žinoma, nepatinka anglijonams, kurių waldomo Egipto rubežiai prieina prie Abisinijos. Anglijonai etengėsi gaidzinimais ir dowanomis Menelikui patraukti į sawo pusę prieš prancuzus, bet kad tas ne pasisekė, jie pa-

pirko wieną iz Meneliko gubernatorių, geriausią jo kariawos wadą, Rasą Mangasą ir jis, turėdamas 10000 geriausią kareivių, atsiskak klausyti Meneliko, jo pasiuntinius su paliepiniais wien imetė į kalbą, kitus gi nužudė. Menelik priesz ji isziuntė 40000 kareivių. Susitinkimo dar ne buwo; pagal kareivių skaitli, rods Meneliko kareivių yra 4 kartus daugiaus, bet užtai Rasas Mangasos kareiviai laikomi už geriausius Abisinijoje ir patsai Mangasza yra už geriausią jos wadą laikomas. Todėl pirm laiko ne galima įspėti, katroj pusėj bus pergalė. Kaip sako, Prancuzija buwo susitarusi su Abisinija, kuri pažadėjo Marchandui į Faszodą atsistų pagalbą, jeigu ji wytų anglijonai. Kad tos pagalbos atsistų ne galėtų, anglijonai priesz Meneliką pakėlė jo paties gubernatorių, kurio suwaldymas Abisinijai reikalingesnis negu pagalba sėdinčiam Faszodoj Marchandui.

Austrija.

Austrijos taps suszaukta wieszpattytės roda. Nauji pasiuntiniai, koki jie ne bus, pagal sawo nuomones mažai kuom skirsis nuo buwusių pirmaus; jeigu su paskutiniiais nė joki ministeriai ne įstengė palaikyti waldžios wadžia, tas pats bus ir su naujais: wokiečiai niekaip nesutiks pripažinti slawams lygių tiesų, slawai gi, kurių Austrijos daugiaus negu wokiečių, nepasigandės nugrauztais kaukais, kokius kadane kada jiems lyg ne noroms, wokiečiai numeta. Kol ne ateis Austrijos drąsaus ant tiek ministerio, kurisai galėtų sutaukinti nesutinkanczius slawiszkus ir wokiszkus wieszpattytės rods pasiuntinius, tol, galima sakyti, Austrijos ne galės ilgai užsilikti nė joki ministeriai ir tiesos laukianczius isziszimo ne galės buti isziszistos. Nors ministeriai būtų ir prilankiusi wokiečiams, jie ne galės slawų nustumti atgal į tokį padėjimą, kaip pirma buwo; taigi czia slawai gal wien wis ką nors pelnytų, wokiečiams gi, ar jie nori, ar ne — atseis wis, ko nors isziszadėti ir tai teip ilgai, kol tiesos slawų ir wokiečių ne susilygis.

Iz Lietuwos.

Caro tarnų beprotystė.

Susitwėrusios jo įtekmę netikusių caro tarnų blaiwystės draugystės ant galo suprato, kad ant patraukimo žmonių prie blaiwystės neužtenka jų parengtų maskoliszkų skaitymų, bet reikia ir ko kito. Suprato jie, kad ant apsaugojimo žmonių nuo girtuokliawimų reikia jiems suteikti ant pasiskaitymo geras ir naudingas knigas. Blaiwystės draugystės užmanė todėl rengti Lietuwos skaitinyczius, bet žinoma, skaitinyczius tikt su maskoliszkoms knygoms, nors Lietuwos ne deszimtos gywentojų dalies nėra maskolij. Pasileidę waldwatos ir netikę carai, kurie tikt gedą sawo darbais ciwilizuotam swietui 19 amžių daro, wisgi draudžia 3 milijonams lietuwų turėti sawo knigas ir apseizwies-ti sawo prigimtoji kalboj. Toki tai netikę, terszianti ciwilizaciją waldonai drysta atsiliepti į kitus krasztus su užmanymais paliauti ginklawimą. Gieklai reikalingi ant apgynimo ciwilizacijos, kad jos ne galėtų isziskakinti toki netikę carai. Jam mažiausiai pritin-ka atsiliepti su tokiais užmanymais. Teisingai antai Chicago wokiszkas laikrasztis "Illinois Staats Ztg." iz syk persegerėjo ciwilizuotus krasztus priesz tą

caro užmanymą, sakydamas, kad jeigu jis geidžia sandaros, tai turbut, iz jos pasinaudojęs, rengia naujus panczius ant liuosybės ir szwiesos.

Dwarai ir ukės paskirtos ant priwerstino pardawimo.

Kauno gubernijalszkos waldžios pagarsio suraszš dwarų ir ukų paskirtų ant pardawimo už nemokėjimą mokeszczų; dwarai tie ir ukės yra szitos: Kauno pawietij: Libanow Zbiellos, Szilai Francuzowycz, Palitkai Kimonto, Ambrozunai Raczkauko, Borunai Sipowycz, Radikai Radiko; Wilkmergės pawietij: Rupaikiai Downarowycz, Sesikai Daugėlos, Peniakai Klimczickio, Lanewszczina Kontrimowycz ir Steikuno, Wiszintai Komaro, Miekuniszskiai Mažeikos, Puni Mažeikos, Antokecziai Matuskii, Lubicz Sawickienės, Pesliszkiai Klimczickio, Pulbiedai Drazdauc ko, Medineci Staniaus, Baleiszio, Stantiko, Dwarsio ir Petruelio, Inepal Augustino, Powoszkai Kropo, Labeikai Chodobowo, Szwiliszskiai Szidlauko; Zarasų pawietij: Janulaicziai Zenkowycz ir Rutkausko, Kazliszkiai Mažiejie Rutkausko; Sziaulų pawietij: Szakinawas Liwino, Diewanai Pilsudzkienės, Degucziai Godliuackienės, Dubianai Pilsudzkienės, Liszkellai-Daszke Koriabut-Daszkewyczias, Podurupai Kasperawyczias, Pelodziai Mockewyczienės, Juszkanecziai Fabricijaus, Chwalaine-Jungiriai Szwabgiriai Adamkowycz, Szallianai Nagurskio; Resejnių pawietij: Paszeszowė Kibartienės, Glewe Bucowyczienės, Kliawinė Radwilowicz, Ganyklos Džia-wiznos Pawlowycz, Waitkewyczio ir kitų, Polse Giedraiczio, Labgiriai Karczewskio, Pilkai Klunkno, Pilkai Wodeckio, Pilkai Klunkno, Labgiriai Kapuszcio, Wengerska Urbanawyczii, Wengerska Żukausk. Didžiausia skolia, yra 2533 rubl. ant Dirwonų Pilsudzkienės, mažiausia gi ant Labgirių Karczewskio, nes tikt 95 kap. Nėra abejonės, kad daugumas sawinių, iki ateis laikas pardawimo, ant po paskirta 15 mėnesių, skolą užmokės, kadangi didesni dalis skolų yra iz mažų, wos po kelis arba kelias deszimtis rublių, skolos wies 100 rublių yra tikt ant penkių, matomai dwarų.

Nusprendimai maluninių susiwažiawimo.

Pasibaigę suszauktas į Wilnių maluninių susiwažiawimas, paskirtas ant pakėlimo maluninysztės Lietuwos. Susirinkę nusprendė: parengti Lietuwos parankiausioj wietoj jawų berzę; atidaryti malunininkams kreditų wieszpattytės bankose ant wekselių; numazinti perwežimo tarifas ant miltų; parengti Wilniuje maluninysztės moksleinę; pagerinti kelius Lietuwos; Nusprendimai tie su malunininkų reikalawimais tapo nusisų maskoliszkai žemdarbystės ministerijai.

ta Lietuwos. Murawjew užtwirtino 100 kariszkos sudo nusprendimų ant pakorimo; tarp nužudytų buwo ir katalikiszkii kunigai. Užtai lenkiszkii maizstiniškai, pagal tas paczius žinias, pakorė Lietuwos 305 žmonis, o tarp jų ir 3 popus. Iz maizstinių pakartų ne wisi buwo maskoliai, tarp jų buwo ir wisai ne kalti žmonės.

Darbo namai Szwentėnuose.

Szwentėnuose, Wilniaus gub., tapo parengti beturcziams Darbo Namai, kuriuos uždėda ir palai-kys tam tikra, bet ant nelaimės wien iz maskolių urėdnikų draugystė. Pinigus ant to mierio draugystė renka nuo wisų Lietuwos gywentojų, taigi nuo katalikų, žydų, liuteronų, bet tie auktojai ne turi tiesos prižiūrėti už jų pinigus parengtų darbo namų. Taigi mat ir maskoliai czia su darbo namais teip elgiasi kaip Chicago kunigas Krawczunas su lietuwiszka bažnyčia, moksline ir parapijos kasa.

Nusprendimai maluninių susiwažiawimo.

Pasibaigę suszauktas į Wilnių maluninių susiwažiawimas, paskirtas ant pakėlimo maluninysztės Lietuwos. Susirinkę nusprendė: parengti Lietuwos parankiausioj wietoj jawų berzę; atidaryti malunininkams kreditų wieszpattytės bankose ant wekselių; numazinti perwežimo tarifas ant miltų; parengti Wilniuje maluninysztės moksleinę; pagerinti kelius Lietuwos; Nusprendimai tie su malunininkų reikalawimais tapo nusisų maskoliszkai žemdarbystės ministerijai.

Nemeczių nusikaltėlių kolonija.

Tam tikra draugystė pradėjo dabar rengti nemeczių nusikaltėlių koloniją, netoli stacijos Domonowo, Witebsko gub. Komitetas, kuris tuom užsiima, turi surinkęs 200000 rub. Apart to, ant užlaikymo kolonijos kalinių užweizda nuo sawės paskiria po 1600 rubl. kas meta. Į tokias kolonijas bus talpinami nemecziai nusikaltėliai, kurie laikomi drauge su užkietėjusiais nusikaltėliais dar būtų labiaus pagaityti. Tokių jau kolonijų rengia ir netoli Wilniaus.

Praszalina Suwalkų gubernatorių.

Iksizoliszkas Suwalkų gubernatorius, Bożowsky, tapo praszalin tas nuo wietos. Maskoliszkii laikraszcziai kaipo priedaszi paduoda ligą, bet paprastai, kad ne kompromituoti urėdnikų, tokią priedaszi caras paduoda ir apie praszalintus nuo wietų už wisokius nusidėjimus. Wieton praszalinto Bożowskio, į Suwalkus, ant pildymo gubernatoriaus prideryszzii, tapo paskirtas Plocko Vice-gubernatorius Wataci.

Uždrausta kirsti girią.

Wilniaus komitetas užlaikymo girių uždraudė kirsti medžius ukinkui Stasiunui, kuriam pribuli szmotelis girios wadinamas Bludeliu, Wilniaus pawietij, prie azerio Nikojos, iz wiso 3 desiatinos; nēdraudimas iszduotas todėl, kad iszkirtus medžius, wėjai galėtų užneszoti pieszka nuo azerio krantų aplinkinių kaimų dirwas. Teipogi uždraudė kirsti medžius Skirtianų giriose, prigulinciose Sorokui, Szwentėnų pawietij.

Izdegė miestelis Dalgino-wo.

24 d. Rugsejo, miestelij Dol-ginowo, Witeikos pawietij, Wilniaus gub., siautė didelis gaisras.

Ugnis užgimė nuo nežinomos priezasties ant rinkos ir kadangi czia triobos sugrastos, greitai platinosi: į kokias tris walandas isznaikino su wirszum 60 žydiszkų kromelių ir 6 klionus. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 60 tukstanczių rublių.

Pekszczio kelionė apie žemę.

Į Rygą sugrįžo dabar kokai Rengardt, atlikęs pekszczias kelionę aplink žemę, kur tikt tokia kelionė buwo galima. Tikt per ju-res iz Europos į Ameriką jis kelys tam tikra, bet ant nelaimės wien iz maskolių urėdnikų draugystė. Pinigus ant to mierio draugystė renka nuo wisų Lietuwos gywentojų, taigi nuo katalikų, žydų, liuteronų, bet tie auktojai ne turi tiesos prižiūrėti už jų pinigus parengtų darbo namų. Taigi mat ir maskoliai czia su darbo namais teip elgiasi kaip Chicago kunigas Krawczunas su lietuwiszka bažnyčia, moksline ir parapijos kasa.

Rinkimai Prusų Lietu-woj.

Pereitos sanwaitės ketwege Prusuose, o tame ir Prusų Lietu-woj, atsiuwo pirmutiniai rinkimai į seimą. Tą dieną rinko rinkėjus. Pasiuntinių rinkimai atsiu-bus ketwege szios sanwaitės, bet ar lietuwiams pasiseks iszrinkti ir kiek sawo pastatytų pasiuntinių, apie tai žinios dar ne atėjo. Apie tai galėsim pranezsti sekancziame "Lietuvos" numeryje.

Hohenlohes dwarai par-duoti.

Dwarai Wokietijos kancleriaus, Hohenlohės, Lietuwos iz dalies tapo jau parduoti. Wisas dwarus Minsko gubernijoj apimanczi plotą 150000 margų, pardawė už 2,500,000 rub.; gražiausias iz wisų dwarų Werka, netoli Wilniaus, iki sziol ne pardotas ir, kaip sako, juos nortys pirkti maskoliszkas caras.

Negywelė.

Miestelij Wiljampoliaus Slabadoj, prieszais Kauną, prieszais Mordechelio Cadikowo namais rado kuną nežinomos moteriszkės, dar nesenos. Kiszenuose negywelės buwo paszpartas iszduotas Semo walszcziaus, Sziaulų pawiecijs, ant wardo merginos Salomejos Žiuplytės. Nuo ko ji pasimirė, tiesisztirta.

Gaisrai Wilniaus gub.

Pirmoje pusėje Rugsejo szii metų, Wilniaus gub. buwo iz wis-o 35 gaisrai, iz kurių užgimė: 5 nuo neatsargumo paczių padėgelių, 5 nuo negerai įtaisytų kaminių, 7 nuo perkuno įtrenkimo ir 11 nuo nežinomų priezaszczii. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 70071 rubl.

Pakorė moteriszkę.

Tilžėj, Prusų Lietuwos, lietu-wė Radaitienė, naszlė, apkaltinta už žmogžudystę, likosi sudo ant pakorimo nuspręsta. 31 d. Spalių ant Tilžės sudo kiemo tapo ji pakarta.

• Warszawoj staiga pasimirė atskakęs ten Suwalkų vice guber-natorius Zauszkewyczius.

JIESZKANT WIETOS.

— Ne, asz jums tos wietos duoti negaliu; prie jo, apart al-gos, yra dar ir gywenimas.
— Malonings pone, jeigu jau wietos duoti negalite, tai jau man paweskite nors algą ir gywenimą.

Pasigėręs ant jomarko miesto ukinkas, parwaziawęs namon, bando iz wežimo pasikelti, bet ne įstengia. Apgailestaudamas sawo nelaimę, skundžiasi:
— Kas iz to, kad parwaziawau namon, jeigu iz wežimo iszlipti ne galiu! Sarti! grįžkiwa atgal į miestą!

Isz Amerikos.

Galsrai.

Miestelį Regan, Indijonų Teritorijoje, sudėjęs Regan Kolegija, geriausia mokslo indijonams parengta ant visų Amerikos plotų. Užgimęs galsrai, mokslininkas buvo 200 indijonų vaikų; visus juos pasiekė iš degančios triobos išvesti.

VANCOUVER, BRIT. COL. 26 d. Spalių užsėdė čia didelės Haslingo lentų pjūvinyje, kurios su visų sudėję; per tai 250 darbininkų neteko darbo. Minėtos pjūvinyje buvo didžiausias Didžiojo oceano pakrantėje ir galėjo išpjauti po 3000000 kubizų pėdų medžių ant dienos. Bledį ugnies padarytą skaito ant kelių šimtų tukstančių darbu.

Oswego, N. Y. Sudėję čia Tonkin River Briter & Enaine Works. Prie to sudėję ir vienas sargas. Bledį ugnies padarytą skaito ant \$110000.

Kodėl indijonai pasiekia?

Indijonų komisarius Jones, kuris tirinėjo priežastis pasikėlimo indijonų Chippewa giminės, pranešė Washingtono valdžiai, kad įsiai per savo tirinėjimus persitiktino, kad per sistematiškai besitraukiančius per eiles metų skriaudus indijonai buvo priversti priesą savo skriaudėjus baltvėdžius amerikonus maistui pakelti. Ar Washingtono valdžios pasiryžusi apgynti neteisėto skriaudėjų indijonų, galima pasiekti, kadangi tas skriaudėjas ne vien p. Jones susekė, apie jas seniai garino visi geresnieji, žinoma, ne natyvių išleidių, Amerikos laikraščiai.

Apsirūpę aukso jieszkotojai.

I Vancouver, Britiškoj Kolumbijoj, atkaro partija, susidedanti iš 55 ypatų, aukso jieszkotojų, kurie perėjo Edmont Trail iš Peace River apskrįčio, įsitarė wisa kelią 1300 mylių jieszkotai aukso, bet wisur, jeigu kur ir rado ženklus jo buvimo, tai wisgi buvo tikt mažai, kad kasimas ne gal apsimokėti. Šiandien amerikūnų yra dar ant Edmont Trail, kur kencija didelį wargai ir jie laukia tikt laiko, kada galės prie jurių kranto prisigriebti ir nuo čia grižti atgal į sawo krasztą.

Musztynės tarp indijonų ir baltvėdžių.

BAKER, ORE. Netoli nuo čia užgimė kruvinos musztynės tarp indijonų ir baltvėdžių, kuriose wienas baltvėdis ir 5 indijonai, taigi wisi kiek tikt jų buvo, tapo užmusztai. Baltvėdžiai gerai apsiginklawusiu buvo 19 žmonių, kurie, kaip indijonai sako, bandė jų arklus pawerkti. Tasai atsitiki mas suerzino indijonus, ir dabar wisi bijosi, kad jie ne panorėtų atkarsyti už užmusztus sawo brolius.

Atkanka daug Italijonų.

Skaitlijus atkancanczių i Ameriką Italijonų szj metą wėl pasidauzino. Dabar antai angliškais garliawys "Bolivia", atkakės 25 d. Spalių i New Orleansą, atgabeno 1369 iteliskus ateiwis; daugumas jų atkako isz Sicilijos, kur gyvenimo sanlygos beturcziams yra neiszpaskaitai sunkios. Atkakusius patiko jų wientauzciai ir giminės seniaus i Ameriką atkakę.

Zemes drebejimai.

OTTAWA, ONT. 27 d. Spalių, rytmetėj, apsiriskę gana smarkus žemės drebejimas. Smarkiausias buvo ant Sandy Hill ir Gil-mour et. Ant paskutinės ucylozios triobos teip smarkiai szokinėjo, kad miegantį žmonės pawudo ir isz baimės išbėgiojo isz namų. Ant kitių ucylozių drebejimas buvo daug silpnėsi. Wiskas tęsėsi ne ilgai, wos 20 sekundų.

Ilgai ir szalta žiema.

Mokslinciai, o ne koki nors kaimų žinūnai, szj metą pranaszauja ilgą, su daug sniego ir szaltą žiemą. Žinoma, jie apie tai sprendžia ne isz žiesies ožio, bet isz sawo patėmyjimų, kad szaltos ir ilgos žiemos apsiriesz-kia perijodizškai po kelių sziltesnių. Szj metą ateina kaleina ant szaltos ir ilgos.

Paskendo laiwai.

Didelis laiwai "St. Peter", kuris isz San Vincent plaukė i Ontario ašerą, netoli Sodus susidaužė ir paskendo. Isz buwusiu ant jo žmonių, tikt kapitūn isz-gelbėjo; jo gi pati ir 7 jurinikai prigirė.

Isz darbo lauko.

CANTON, OH. The Steel Mill dirbtuwės dirba kus diens ir yra wiltis, kad darbai neis nelyn.

JUNCTION, W. VA. Davis Coal & Coke Co. rengia netoli szito miestelio naujas anglių kastynes.

BITUMEN, PA. Czianykscz-ciose kastynėse dirba dabar pilną laiką. 275 darbininkai turi jose darbą.

CAHOE, N. Y. Burdeno dirbtuwėj pradėjo dirbti; kitoj dirbtuwėj žada pradėti darbą nuo ateinančios sanwaitės.

FREENVILLE, TEXAS. Netoli szito miestelio rado storą ir placzią anglių gyslą. Neuzilgio ketina parengti čia naujas kastynes.

LITTLE ROCK, ARK. Szito apskrįčio darbininkai dabar sztraikuoja: Wester Coal & Mining Co., Schartian Co. kastynėse.

SPRINGFIELD, ILL. Darbininkai Lichtfield Coal Co. pakėlė sztraiką užtai, kad kompanija praszalino nuo darbo 9 darbinikus.

MILWAUKEE, WIS. Czianykscz-ciose dirbtuwėse dabar dirba gerai ir dirbtuwės turi diktai reikalawimų, todėl ir darbo užteks ant ilgiaus.

CALIFORNIA, PA. Sztraikas czianyksczių kalnakasių boigiasi. Daugumas kapitalistų priėmė ant Chicago konwencijos užgirtą užmokesnio normą.

PITTSBURG, PA. 5 poole Monongahela upės, Pittsburgo apskrityj, yra i 50 kastynių, bet isz jų wos 6 ar 8 moka darbinikams unių užmokesnį.

SPOKANE, WASH. Czianykscz-cioje Union Iron Works ir Rud Machine Co. susijungė i wieną draugystę ir pradėjo dirbti abiejose dirbtuwėse ir dirba gerai.

PITTSBURG, PA. Sztraikas darbinikų stiklo dirbtuwijų szito apskrįčio pasibaigė ir nuo ketwergo wisos dirbtuwės pradėjo dirbti; 10000 darbinikų turi wėl darbą.

MASHILLON, OH. Massillon Stoneware Co. pakėlė užmokesnį sawo darbinikų: dabar jie gauna tokią užmokesnį kaip porą metų atgal. Skaitlij darbinikų pakelia ant 50%.

SALTSBURG, PA. Darbininkai czianyksczių dirbtuwės pereitą sanwaitę ne dirbo, kadangi reikėjo atlikti wisokius pertaisymus. Dabar jau pradėjo dirbti, ir darbai eina gerai.

WILMINGTON, DEL. Pradėjo dirbti skurų iszdirbinyčia F. Blumenthal Co., iszstowėjusi du mėnesius. Ras čia darba apie 1000 wyry ir motery. Rollmill Iron Co. dirba gerai wisose dalyse.

ROSLYN, WASH. Darbai čia dabar eina gerai, wasara gi šjo silpnai, kastynėse dirbo wos dvi arba tris dienas ant sanwaitės. Dabar dirba wisur kasdieną pilną laiką ir kas tikt nori dirbti, nesunku čia dabar gauti darbą.

CLEVELAND, OH. Czianykscz-ciai kastynių sawininkai rengiasi numazinti darbinikų uždarbį, bet darbininkai nesutinka ir ketina didelį sztraiką pakelti. Dirbtuwės Britton Rolling Mill Co. dirba dabar gerai pilną laiką ir yra wiltis, kad darbo užteks ant ilgai.

West Virginijoj prie kokso peczių dirba gerai. Dega dabar wisi pecziai ir iszdirbtas koksas randa daug reikalawanczių. Prie Upper Potomac rado naujus anglių plotus. Yra jau kapitalistai, kurie ketina užsiimti parengimu kastynių ir pastatymu naujų kokso peczių.

EAST PITTSBURG, PA. Czianykscz-cie Westinghouse dirbtuwė atstatė nuo darbo daug darbinikų. Fabrikantai mat, tikėda

mi gauti reikalawimą ant kelių milijonų dolarų iszdirbimų isz New Yorko, priėmė pirm laiko daugias darbinikų, bet kad reikalawimai ne atėjo, todėl ne galėjo užlaikyti wisų priimtų darbinikų ir juos dabar nuo darbo atstatė.

HOGHTON, MICH. Kalnakasiams Norway kastynių, nuo 17 d. Spalių padidino uždarbį ant 10 centų ant dienos. Kastynėse Ishpening dirba dabar po 8 walandas, uždarbį gi gauna tokį, kaip pirmą diėdami 10 walandų ant dienos. Kastynėse apie ašerą Superior ketima teipogi arba su-trumpinti darbo laiką palaikant dabartinį užmokesnį, arba jį pakelti palaikant tą patį kaip dabar darbo laiką. Dirba čia i 20000 darbinikų, kuriems užteks darbo per wiesą žiemą.

Isz Lietuwiszku dirwu.

Dirbkime sujungtomis pajiegomis!

Kiek kartų asz skaitau lietu-wiszkus laikraščius, wisada ateina mau ant mislies pasaka apie gulbę, lydeką ir wėžį, susitarusius traukti wėžimą. Griebėsi wisi prie darbo: gulbė pakilus i wirsų, traukė wėžimą augstyn, lydeka wilko i wardenį, o wėžys, rėplidamas atbulas, tempė pa skui sawę. Gerai wisi geidė, isz wisų pajiegų traukė, bet kad ne buvo santikos, wėžimas neįeudėjo. Ar gi ne teip yra su mumis? Mes norime pajudinti sawo tautą, norime ją apszwiesti, wisi turime gerą norą, bet kad nėra santai-kos, esame panaszus i gulbę, lydeką ir wėžį. — tauta-mūsų nejudą. Paimkie i rankas lietu-wiszką laikrasztį, tai kiekwienam numerje rasi: laikraszciai kleri-kaliskzi... laikraszciai antikleri-kaliskzi.... Diewe Tu mano! teip mažai turime laikraszių, o ypacz gerų, ir tie patys dalinasi i partijas! tartum jų wisa uždutė butų kowoti wieni priesz kitus, o ne jieszkoti naudos sawo tautai! Nėpykite už prilyginimą. Kada sawi szunes pjuunasi, ilindus swetimam, užmirsza apie sawo pik-tumą, tik drauge griebia sweti-mą. Mes nematome to, kad mūsų prieszai plėzo mus i wisas pu-ses, nori mus suwisi isznaikinti, mes gi pjuunamės terp sawės.

Broliai mieli! Concordia res parvae crescent, discordia maxi-mae dilabuntur. Musų uždutė, musų darbas turi buti: apsi-szwiesti dalykuose tikėjimo ir swietiszkių reikalų. Be wieno ir be kito musų tauta nekils. Žmogus be tikėjimo, tai yra girini o-belis, kuri isz sawės turi wiską, idant galėtų westi gerą waisių, bet jos tas turios nepakeltas i reikalingą tobulumą, ir ji, wieton gražaus waisiaus, weda obuo-lius, kurių žmogus negal walgyti.

Užpuldinėja tūli laikraszciai, jog lietu-wiai wisus pinigūs atiduoda ant bažnycių, o ant tautos reikalų neliekti nieko. Pažiūrėkime, ar isz tiesų bažnyčia čia yra kalta? Jeigu atsitinka, kad žmonės buwa per daug lupami nawa ant bažnyczios, bet juk ne bažnyčia juos lupa, taigi ne jos kaltė bet to, kuris lupa, nors jis butų ir kunigas.

Nėžinau asz tikrų uždarbį lietu-wių Amerikoje, tada paėmsiu padėjimą lietu-wių Szkotijos, kur arba tris dienas ant sanwaitės, nagerenis už padėjimą amerikiecių. Ir teip: anglių kastynėse die-ninį uždarbį lietu-wių galima skaityti 5 szilingus arba 1 dol. 25 centus. Uždirba ir po 7—8 szilin-gus, bet imkime tokią užmokesnį, kokią wisada galima gauti. Dirba 24 dienas ant mėnesio, tad už mėnesį turime 6 swarus, už metą gi turime 72 swarus arba 360 dol. Nėdėlinį užsilaikymą darbiniko imkime 12 szilingų arba 3 dol.

Tad per metus turime: 36 dol. 4 sz. = 156 dol. ant drapanų ir ap-sutkintų ant metų 8 sw. = 40 dol. Kadangi jeigu tūli iszlikimo nuo darbo, ant kelionės ir tt. 10 sw. = 50 dol. Tada iszėjimas per 1 metą turime 49 sw. 4 sz. = 246 dol. Kadangi jeigu tūli iszlikimo nuo darbo, ant metų 72 sw. = 360 dol. Tad kas met po užsilaikymui ko-dam darbinikui, jeigu jis dirba per isz-tisius metus tur ikti 22 sw. 16 sz. = 114 dol.

Kurgi pasidida tie pinigai, jei-bu musų broliai lietu-wiai walks-

czioja apdriskę, iszbylszkę, dwešdami isz bado, nes neturi už ką sau duonos nusipirkti? Paklauskime tų, kurie laiko publikus arba salionus, o jie mums tą klausymą iszaiszkis, ir tada suprasime, kodėl lietu-wiai neturi pinigų ne tikt ant tautos reikalų, bet ir ant maisto.

Duokime jiems gryną tikėjimą, (asz čia kalbu apie tikėjimą rodomą ir dorais darbas, o ne wien apie wardą tikėjimo, pildymą formų.) apszwieskime juos jo reika-luoc, tegul lietu-wiai, wieton lan-kyti publikus, lanko bažnyczias, o tada, kad szitų paskutinių ir dar daugias butų, musų broliai turės pinigų ir ant pitinkanczių užsilaikymo ir ant tautos reikalų.

Žinau, tūli pasakys, jog reikia juos apszwiesti swietiszku mokslu, o tada jie mokės blaiwai gyveniti, bet asz pirmą paklausciau, ar isz žmonių ir labai apszwiestų, bet neturinczių twirto tikėjimo, mažai turime tokių, kurie szimtą, tukstančius kartų didensius tur-tus praleidžia be jokios naudos ne tikt dėl wisuomenės, bet ir dėl sawės, ir ant pabaigos gywanti sau atima?

Kas žmogų užlaiko ant kelio dorybės, ar gal pajautimas sawo ypatiszkos garbės? Niekados! Jai noras užlaikymo sawo garbės su-laikys wagi nuo pawogimo tēgul 100 rublių, tada wisada bus per silpnas, jeigu bus galima pasisawinti 100,000 rubl., kada jis su tais pinigais persikėles i ki-tą wietą, po kita prawarde, galės turėti lengwą gyvenimą, ir kaipo turtingas, buti pagodojamu nuo žmonių. Ant kelio dorybės gali užlaikyti tikt tikėjimas, kurisai stato žmogui priesz akis mirtį, o potam baisy atsakymą ant sudo už blogus darbus, ir užmokesnį amžiną už gerus. Žmogus turintis gryną tikėjimą, atmenan-tis, jog akys Augscziausio ant jo atwertos, didžiausias jo paslaptis mato, nedrys blogai da-ryti, bet atimkime nuo jo tikėjimą (kalbu apie tikrą tikėjimą, o ne wien apie pildymą formų), o pawersime jį gywuli, kuris, nejausdamas ant sawės rankos ji waldanczius, wieton buti naudin-gų, stojasi mums pawojingų.

Antra musų uždutė yra apszwiesti sawo tautą swietiszku mokslu. Be jo teipogi musų tau-ta neki's. Apszwieskime sawo brolius, atidarykime jiems akis, idant jie galėtų suprasti sawo p-dėjimą ir reikalus, tada pabus isz miego, ir tada wirbus unitis kilsi me wisi i wirsų.

Dabar musų broliai neapszwiesti sawis nesirupina apie pa-gerinimą sawo paczių ir tēwynės padėjimo, nes argi galime reika-lauti, idant neregys suprastų gra-žumą parwų? Atidarykime jam a-kis, tegul jis wiską iszwysta, o ta-da wiską supras.

Dabar mus žmonės sawis ne linksta prie mokslo, ir tartum sergetisi, kad jų kas neapszwies-tų. Jeigu kas užsiima jų apszwie-timu, nemoka branginti tos gera-dėjystės; jiems rodosi, jog jie, klausydami to mokintojaus, jam didelę mylstą daro ir už tai grei-tai nuo sawę sawę geradėją atstu-mia (žinau tą isz datyrimo), bet atimkime jogei nil volitum nisi praecogitum, nieko nepa-dėdžiame, apie ką nežinome.

Kiekwienas inteligentas, kuris dabar dėl mokslo wiską aukauja, kada buwo mažas, jei ir turėjo di-delį palinkimą prie mokslo, nepa-dėdžiamas wienok išiskiai jo reka-lawumo ir naudos, nemylėjo jo tada teip kaip dabar myli.

Todėlgi musų inteligentai pri-walo wirbus unitis stengtiesi kuo weikliausiai apszwiesti paskendu-pius tamsybėje sawo brolius.

Turime stengtiesi turėti atsa-kancias mokslaines, ir suwieny-tais kasztais taisyti žmonėms knyg-nes, pamokinancias skaitymus. Musų žmonės galisi pinigų ant knygų, užweskime knygynus, idant ten gautų dowaan knigas ant skaitymo, kada paragaus, pirs-katys.

Kunigas priwalo žodžiu, darbu ir rasztu stengtiesi apszwiesti sawo brolius reikaluose tikėjimo, suleikyti juos nuo giurtuoklystės, užlaikyti ant kelio dorybės, ir negarinti jogiai swietiszkas apszwietimas yra blėdingas. Nors teisybė sakant, asz negaliu su-prasti, argi tai galėtų buti terp

kunigų toki, kurie nesuprastų reikalingumo mokslo? Čia turi buti tiktai kokis nesusipratimas. Sako, kunigai gresę nuo skaitymo lietu-wiszkių laikraszių. Ar wisi? Argi tai galėtų buti? Gresti nuo skaitymo tūli laikraszių priwalo ne tikt kunigai, bet kiek-wienas gerai suwo broliams wely-jantis, nes tenai, wieton maisto, paduoda nuodus.

Teip lygiai yra ir su knygoms. "Vienybė" ragina kunigus, i-dant žmonėms uždraustų pirkti i skaityti "Mokslas Mažie-siaus", o argi galima "Vienybė" užmesti, jogiai ji nori wisus lietu-wius laikyti tamsybėje? Apart pagyrimo jai nieko daugias ne-galime sakyti.

Swietiszki inteligentai priwalo stengtiesi apszwiesti sawo bro-lius dalykuose swietiszko mok-slo ir nesiskiszi i tikėjimo dalykus, ypacz garsindami, jog tikėjimas yra didžiausia kliūtis platinimui apszwietimo; tai tikt toki, kurie prieszai saw nemato toliau kaip per 2 žingsnių, arba per kurių lupas kalba ypatiszka neapykanti tikėjimo, kuriems nerupi teisybė, tikt iszliejimas tul-žies, teip gali snekėti. Tikt pa-wirsztinis mokslas nuo Diewo atitraukia, gilus prie Diewo weda.

Ir musų tauta, nors ir mažutytė, wienok nuguose priesz neuž-dus, Tikt imkim darbą iszwieno wa-ryti.

Atmetę kersztus, barnis ir wai-dus!... Jungkime wisi sawo pajiegas, dėkime, kas darbą, kas žodį, o kas pinigą, ant naudos musų tau-tos, o teip

Warydami darbą isz wieno, Už wieną kowodami tiesą, Galėsime be ugnies ir plieno Atgauti laiswę ir szwiesl!

Isz Brooklyno, N. Y.

(Atsiųsta)

"Lietuvos" skaitytojai žino jau apie pasimirimą prabaszciaus musų parapijos, kun. W. Kraw-czuno. Welionis, užmėgęs musų parapiją, warginę wėdę gywenimą, kadangi atkakęs i Ameriką, rods pirmiausiai nuwadiawo pas sawo tikrą brolių i Chicago, bet tas, palaikęs wieną sanwaitę, neį-leido jo nė i bažnycią ir niekam neparodė lyg gėdydamasis netur-ingo ligos apimto brolio, ilgiaus laikyti nepanorėjo. Atkakęs i Brooklyną welionis negalėjo lai-kyti miszių, kol wyskupas nesusi-rasė su Seinų dwasziska waldžia; kol atsakymas ne atėjo, turėjo di-delį kęsti wargę, ant galo parapi-juos paskyrė jam menką algą, isz kurios jis ir gyweno, neturėdamas kitokių pelnų; algos tos užteklo ant tiek, kad badu nenyginti.

Wargas ir rupezsciai gal teipogi kiek prisidėjo prie strampini-mo gywasties. Pasimirus a. a. musų prabaszciau, rado jo paka-wonė isz wiso \$1.18c. Parapijos komitetas nusintė toliuwas tele-gramą jo tikram broliui, Chicago prabaszciau, kad atkakty ant lai-dotuwų, bet tas atsintė atsaky-mą, kad dėl silpnų pajiegų ant lai-dotuwų atkakty negal. Mat Chi-cagos prabaszciau silpnos pajiegos nedaleido atkakty ant brolio lai-dotuwų, užtai, kaip matome isz "Lie-tuvos", silpnos pajiegos jau ant rytojaus po atsiuwusiu brolio lai-dotuwų nesulaikė jį nuo waidų ant susirinkimo Simano Daukan-to Draugystės, silpnos pajie-gos buwo pakaktinos ant mēty-mo laukan nepatinkanczių sau min-tes Draugystės sanarių, ant grie-bimo jiems už kratų. Toksai pa-sielgimas rodo isz tikro silpnumą pajiegų, bėt ne fiziskų tikt pro-tiszkų; jeigu wienok tos pajiegos dar wisszeip teip laikėsi ir nereikė-tų rėdyti i furijutą drabužių, tai rodosi geriaus buwo ir ant brolio szermenų atkakty negu ant draugystės susirinkti musztynės kelti. Nėžinau, ar Chicago prabaszciaus teip jau ne butų ru-pinęsi apie brolio szermenis, jei-gu tasai butų palikęs kokią \$40 000 arba daugias, bet kad wel-ionis nepalikė \$2, o apie tai turtingasis gerai žinojo, todėl ir gana pagarsėję isz sawo godu-mo ne tikt Amerikoje, bet ir Lie-tuwų Chicago lietu-wiszkas prabaszciaus (asz jį gerai isz Lietu-wos pažįstų) paliko rupestį apie palaidojimą sawo brolio kitiems.

Suwaziawę ant palaidojimo kiti lietu-wiszki kunigai, kada jiems pranešė komitetas, kad welionio brolis neatwadiuos ant szermenų, nenorėjo wisai tikėti, kadangi jiems pasirodė, kad kunigas ne gali but teip žemai doriszka nu-puolęs; tikt perskaitę telegramą pamatė, kad ant nelaimės ir toki lietu-wiszki duszių ganytojai atsi-randa Amerikoje.

Wiėtinis wyskupas teipogi mažai rupinosi apie priderantį palaidojimą kuno beturczio kunig-i ir skaityti "Mokslas Mažie-siaus", o argi galima "Vienybė" užmesti, jogiai ji nori wisus lietu-wius laikyti tamsybėje? Apart pagyrimo jai nieko daugias ne-galime sakyti.

Swietiszki inteligentai priwalo stengtiesi apszwiesti sawo bro-lius dalykuose swietiszko mok-slo ir nesiskiszi i tikėjimo dalykus, ypacz garsindami, jog tikėjimas yra didžiausia kliūtis platinimui apszwietimo; tai tikt toki, kurie prieszai saw nemato toliau kaip per 2 žingsnių, arba per kurių lupas kalba ypatiszka neapykanti tikėjimo, kuriems nerupi teisybė, tikt iszliejimas tul-žies, teip gali snekėti. Tikt pa-wirsztinis mokslas nuo Diewo atitraukia, gilus prie Diewo weda.

Ir musų tauta, nors ir mažutytė, wienok nuguose priesz neuž-dus, Tikt imkim darbą iszwieno wa-ryti.

Atmetę kersztus, barnis ir wai-dus!... Jungkime wisi sawo pajiegas, dėkime, kas darbą, kas žodį, o kas pinigą, ant naudos musų tau-tos, o teip

Warydami darbą isz wieno, Už wieną kowodami tiesą, Galėsime be ugnies ir plieno Atgauti laiswę ir szwiesl!

Isz Brooklyno, N. Y.

(Atsiųsta)

"Lietuvos" skaitytojai žino jau apie pasimirimą prabaszciaus musų parapijos, kun. W. Kraw-czuno. Welionis, užmėgęs musų parapiją, warginę wėdę gywenimą, kadangi atkakęs i Ameriką, rods pirmiausiai nuwadiawo pas sawo tikrą brolių i Chicago, bet tas, palaikęs wieną sanwaitę, neį-leido jo nė i bažnycią ir niekam neparodė lyg gėdydamasis netur-ingo ligos apimto brolio, ilgiaus laikyti nepanorėjo. Atkakęs i Brooklyną welionis negalėjo lai-kyti miszių, kol wyskupas nesusi-rasė su Seinų dwasziska waldžia; kol atsakymas ne atėjo, turėjo di-delį kęsti wargę, ant galo parapi-juos paskyrė jam menką algą, isz kurios jis ir gyweno, neturėdamas kitokių pelnų; algos tos užteklo ant tiek, kad badu nenyginti.

Wargas ir rupezsciai gal teipogi kiek prisidėjo prie strampini-mo gywasties. Pasimirus a. a. musų prabaszciau, rado jo paka-wonė isz wiso \$1.18c. Parapijos komitetas nusintė toliuwas tele-gramą jo tikram broliui, Chicago prabaszciau, kad atkakty ant lai-dotuwų, bet tas atsintė atsaky-mą, kad dėl silpnų pajiegų ant lai-dotuwų atkakty negal. Mat Chi-cagos prabaszciau silpnos pajiegos nedaleido atkakty ant brolio lai-dotuwų, užtai, kaip matome isz "Lie-tuvos", silpnos pajiegos jau ant rytojaus po atsiuwusiu brolio lai-dotuwų nesulaikė jį nuo waidų ant susirinkimo Simano Daukan-to Draugystės, silpnos pajie-gos buwo pakaktinos ant mēty-mo laukan nepatinkanczių sau min-tes Draugystės sanarių, ant grie-bimo jiems už kratų. Toksai pa-sielgimas rodo isz tikro silpnumą pajiegų, bėt ne fiziskų tikt pro-tiszkų; jeigu wienok tos pajiegos dar wisszeip teip laikėsi ir nereikė-tų rėdyti i furijutą drabužių, tai rodosi geriaus buwo ir ant brolio szermenų atkakty negu ant draugystės susirinkti musztynės kelti. Nėžinau, ar Chicago prabaszciaus teip jau ne butų ru-pinęsi apie brolio szermenis, jei-gu tasai butų palikęs kokią \$40 000 arba daugias, bet kad wel-ionis nepalikė \$2, o apie tai turtingasis gerai žinojo, todėl ir gana pagarsėję isz sawo godu-mo ne tikt Amerikoje, bet ir Lie-tuwų Chicago lietu-wiszkas prabaszciaus (asz jį gerai isz Lietu-wos pažįstų) paliko rupestį apie palaidojimą sawo brolio kitiems.

Klubo tapo iszrinkti: Presiden-tas—S. Makauskas; Prot. Sekr.—P. Piaczkos; Fin. Sekretorius—W. Kulinaukas; Kasierius—Antanas Smadžiūnas.

Klubo sanarys.

Kur skusti kuniga?

Kur skusti kunigą, jeigu jis ar tai priesz mus asziszkaai ar priesz wisuomenę nusidėjo? Chicago lietu-wiszkas prabaszciaus, kun. Krawczuna, prisilaiko nuomonės, kad už wisokias nuodėmes kunig-o negalima skusti, "Rytas" gi wėl tiki, kad nusidėjęs kunigą galima skusti tikt dwasziskai wal-džiai, kuri esanti wienaitinė in-stancija ant perkratinėjimo kunig-o darbų; kaslink parapijos ka-sos, bažnyczios sawasties ir kunig-as Krawczunas yra tas pacios nuomonės. Jeigu wienok toka nuomonė wisur iszspalintų, tai tas neiseitų nė ant bažnyczios, nė ant paczių kunigų naudos, ka-dangi ji pastatyta kunigus i ne-paprastas, nesuprantamas, nepa-siekiamas sanlygas. Tysyk už nu-sidėjimą wieno netikusio kunigo reiktų atsakyti wisi kunigijai, kaipo korporacijai isz tokių jau neužgaunamų, nepasiekiamų sa-narių. Tokiose neužgaunamo-se sanlygose yra antai mas-koliziskas caras ir kiti monarchai ir waldona. Argi tas juos saugo-ja nuo neužkantos skriaudžiamų pawaldinių? Prieszingai, juos neukenczia ir užtai, ko jie ne-padarė, jie turi atsakyti ne tikt už sawą, bet ir už sawo tarnų darbų. Tokią neužkantą užsielpintų ir wisi kunig-ai. Rods "Rytas" pripažįsta tiesą kunigo nusikariuštis jiesz-koti teisybės pas wyskupus, bet wėl antai "Garsas", apraszda-mas laidotuwas lietu-wiszko pra-baszciaus Brooklyne, skundžiasi ant nekentimo airiskos kunigijos lietu-wi. Jeigu teip yra, tai kaip gi lietu-wiai galėtų pasitiktėti nu-sprendimui jų uueukenczianczios waldžios? Ne tikt Amerikoje, bet ir antai Wokietijoj wyskupai ne wisus katalikus lygiai myli; ant-nempeils Wilniaus wyskupo skun-džiasi gana garsiai tenyszcziai lietu-wiai. Rods wirduinuosė amžiuos ir pradžio naujųjų wys-kupai galėjo buti wienaitiniais sudžiomis ir baudėjais kuom nors naujesnių kunigų, bet dabar daugelis isz widuramžinių tiesų ir surėdymų kaipo netinkanczių sziai gadynei ir wodingų, iszny-ko, isznyko: "jus primae noc-tis", inkwizicija, deszintinė ir tt. ir tai isznyko tikt per prisidėjimą swietiszkių waldžių; turės isznykti ir kiti wirduinių amžių gadynės užsilikimai. Wyskupai turi buti ap-rubežiuotais sudžiomis grynai dogmatizkos tikėjimo da-lies, bet kaslink kitų kunigų nu-sidėjimų, kunigai lygiai už nusi-dėjimus turi atsakyti priesz krasz-to tiesas kaip ir kiti ukėai. Jei-gu nusidėjimas lygus ir bausmė turi buti ta pati dėl wisų nusidė-jusių uuekenczianczios uuekenczios luomos ir užsiėmimo. Jeigu, pa-weiksian, nusidėjo prekejas pris-sawindamas swetimus pinigūs ir sunaudodamas juos ant sawo nau-dos, neiname juk su skundu i pre-kėjų organizaciją; jeigu tokį jau nusidėjimą papildė raszėjas ar isz-leistojas laikraszczių jok liepiame jį kaipo paprastą wagi poliejai su-imti, nesikreipiame su skundu prie wirszinių raszėjų organiza-cijos! Kodėl wien kunigas tokio-je netikėjimiskuose, bet papras-tuose, materializskuose nusidėji-muose turi turėti kokius ypatisz-kas priwilegijas? Jeigu kaltė wie-nokia ir perkratinėti ją priwalo ta pati waldžia ir bausiti wiesu ly-giai. Jeigu wisi panorėtų ypatisz-kių sudų, tysyk ne reiktų juk wi-sai swietiszkių sudų, ne reiktų wal-džių. Kaip priesz Diewą, teip ir priesz žmonis ir jų swertwas tie-sas mes wisi esame lygus, negali-me dalytiesi i kokias priwileguo-tas ir nepriwileguotas luomas. Teip mums tas iszrodo. Ar "Ry-tas" su tuom nesutinka?

Kur skusti kuniga?

Kur skusti kunigą, jeigu jis ar tai priesz mus asziszkaai

Isz wisur.

Quedlinburge, Prusuose, wisia szejmyna sodayniko Lotte užtroško nuo smalkių isziweržusių nuo negerai įlaisyto peciaus (kakalio).

Isz Szlezwigo ir Holsteino prawincijų, 1864 m. Prusų nuo Danijos paweržtų, waldžios iszwijo 30 danieczių. Mat neužilgio sawo rėda Prusai susilygis su Maskolija, o kaip kokiuose dalykuose net ją pralenks.

Pietinėj Azijoje, Kaszmio klonij, iszdegė bewiek su wisu didžiausias czia miestas, Serinapur. Sudegė daug krautuwių, pardawincyzių ir teip namų, sudegė ir da žmonės. Bledj ugnies padaryta skaito ant 5 milijonų doliarų.

Galicioj, miestelyj Kizlak, apsirieszkė kokia ten nuwėglitina liga, nuo kurios daug žmonių miršta. Gywentojus apėmė baimė, kadangi jiems rodosi, kad tai yra azijatiszkas maras, kurisai Windobonoj pradeda isz tikro platintiesi.

Japonijos pakrantėse susidaužė japoniszkas garlaiwis „Migala“ ir paskendo, o su juom 60 žmonių prigėrė. Minėtas garlaiwis susimuszė su kitu japoniszku garlaiwis „Kenskiu Maru“ ir teip drucziai tapo pagadytas, kad į bertainj walandos nūgrimzdė.

Baisios wėtros siautė 26 d. Spalių Macedonijoj (provincija Europinės Turkijos) ir neispassakytai daug blėdies ir nelaimių pridirbo; prie to ir daug žmonių prazuwė. Užtenka pasakyti, kad karawaną susidedanciją isz 47 žmonių ir 100 arklių baises wėjas pagriebė, nuneszė į upę Galico ir joje prigirdė.

Kaime Kuogei, Rostowo pawietyj, Pietinėj Maskolijoj, namuose ukinkio Baidiukowo wironio midų. Ant to ant kiemo įkaszė žemę didelį katilą su ugnawiet apazių; katilbas buvo werdancio wandens pripiltas. Tuom tarpu prie jo priejo trijų metų Baidiukowo dukte, paslydo ir įpuolė į werdantj wandeni, kur su wisu iszwirė; isztraukė tikt wisai suwirusį kunelį mergaitės.

Lajkraszcziai garsina, buk baises azijatiszkas maras, kurisai kelis metus siautė Indijose ir daug žmonių į kapus nuwarė, prisigriebė jau į siaurais į esanszją po maskolij wirsziniję Samarkandą. Liga pasirodė jau porą sanwaiczių atgal, tikt mat nežinojo, kad tai yra maras, dabar gi apie tai galutinai persitikrino. Kas dieng mieste Samarkandoj nuo maro miršta labai daug žmonių.

Maskolijoj užstojo jau žiema, 15 Spalių, mieste Kazaniuje, rytinėj Maskolijoj buvo 10° szalcio pagal Reaumuro termometrą. Bewiek wisuose Maskolijos krasztuose, iszėjus pietinių prie Juodųjų jurių krasztų, diktai pasnigo. Pasnigo ir krasztuose prie Kaukazo kalnų; czia nē sodų waisiai, o wynnwogės, nē kornai ne buvo dar nuwalyti, todėl nepaprastai anksti užstojusi žiema labai daug blėdies pridirbo.

Pirm padirbimo didžiojo Siberijos geležinkelio antai Irkucke waljos produktai neispassakytai buvo brangus, dabargi, kur jau pradėjo bėgiti trukiai, prekės produktų nuopulė. Antai Jakucke dar pereitą metų pudas rugių kasztawo 2 rubliai 30 kap., dabar gi kasztawo tikt 1 rubl., 30 kap., awių pudas kasztawo 1 rubl., 80 kap., dabargi kasztawo tikt 80 kap. Nuopulė prekės ir kitokių produktų, ypacz gi cukraus, kurio swaras kasztawo 75 kapeikas.

Greitasis geležinkelio trukis, bėgantis isz Peterburgo į Wirbalių, 12 d. Spalių, susidaužė netoli stacijas Mszinskaj. Maszinista trukio, perbėgus jam Mszinskaj, ant kelio užtėmėjo bėgantį taworinį trukį. Kad apsisaugoti nuo susimuszimo, jis umai sulaukė

masziną, per tai įsibėgė užpalkiniai wagonai smarkiai susidawė, bagażinis wagonas įlindo į pacztinį, abudu wagonai iszszoko isz rėlių ir wienas isz jų apwirto, apart to dar du wagonai pirmos klasios tapo iszmeti isz rėlių. Ant laimės sunkiai, apkultų pasażierių ne buvo, sunkiaus sužeisti tikt du konduktoriai.

Tiumeniaus pawietyj, Czeriszewo walszczioje, Siberijoj, girioj atsirado neispassakytai dideli gywatė, kuri teip žmonis įgaidino, kad jie ne drysta dabar nė su reikalais į giriją nusiduoti. Pagai žmonių pasakojimą, turi ta gywatė apie 7 mastus ilgio, kunas jos uždengtas žwynais. Ji pradėjo iszeidinėti isz girios, užpuldinėja ant gywulių bandų ir ant žmonių, užsmaugė jau ne mažai ėriukų. Apie tą nepažįstamos wėislės gywatės žmonės daug pasakojo, bet walszcziaus wirszinik, ne norėjo tikėti. Neseniai ji wienok užpuolė ant keliu wazuojančio walszcziaus wirszinik, prisiwijo wėzimą, sėdintis paplakė smarkiai persigandusį arkį ir wos pasisekė jam iszstrukti, bet dabar nuo iszsgaszczio jis sunkiai serga. Įbaugyti czia nykszcziai gywentojai atsizaukė į waločius su praszynu iszliuosuoti krasztą nuo baisios gywatės, kadangi ji neduoda pagirių gywentojams nė laukų apdirbti.

Kaip skruzdės ir bitys moka atskirti sawasias nuo swetimų?

Ne wienas isz skaitytojų gal užtėmijo, kad bitys arba skruzdės gerai pažįsta sawasias ir atskiria nuo swetimų norinezių į awilį arba į skruzdėlyną įsigriebti. Ta seniai užtėmijo ir mokslinciai, tikt nežinojo isz ko pažįsta bitys arba skruzdės swetimas, ne isz jų lizdo pacinancijos. Pradžioj szio amžiaus iszleistojo knigoj kunigo Kluko apie bitis paminėta, kad jeigu nuo swetimo spiecziaus paimti kiek biczių ir jas įeisti į kitą awilį, tai jos czia nepasilieka, bet arba jas awilj išsancijos bitys užmusza, arba laukan iszweja. Norint, kad jos swetimam awilj pasilikty, reikia įberti į wandeni, isz jo iszimtas jau priima ir swetimas spieczius.

Garsus angliszkas wabalų buodo tirinėtojas, John Lubbock, jau seniai užtėmijo, kad jeigu nuo skruzdėlyno paimti kelias skruzdėles ir sugrąžinti jas net po dwiejų metų atgal į tą patį skruzdėlyną, tai jas skruzdės daugume atsitikimj priima, swetimas gi patekusias kokiu nors budį į skruzdėlyną tuojas papjauna. Net ir tasyk, kada wieton skruzdėlių isz skruzdėlyno paimti jų kirminus, wadinamus skruzdėlių kiasziniais, tai isz jų iszsiwyszcziusias, įleistas į skruzdėlyną, isz kurio kirminai buvo paimti, skruzdės pažįsta ir draugiszkai priima, bet tikt tasyk, jeigu tos jaunos skruzdėlaitės buvo augintos skruzdėlių isz to paties skruzdėlyno, jeigu gi jas augino swetimos, tai jau labai retą isz jų priima tewiszkas skruzdėlynas, daugumą jų tuojas užmusza. Kada buvo isz skruzdėlyno paimti, taitatė, taigi skruzdėlių karalienė, tai ir kitur užgimę jos wai, kai wisada kaipo sawiejie buvo į skruzdėlyną priimi.

Ant to pasirėmęs, Lubbock nusprendė, kad skruzdėlės nepažįsta gerai ateinanczių į skruzdėlyną wisų pawienių skruzdėlių, bet jis negalėjo susekti isz ko jos pasinaudoja ant atskyrimo swetimų nuo sawųjų.

Tirinėtojas Cook užtėmijo, kad skruzdėlę įpuolusią į wandeni ir paskui isz jo isztraukę užpuola jos sandraugės isz to paties skruzdėlyno, laiko ją už swetimą. Cook tikėjo, kad skruzdėlės maudyne turėjo nužudyti sawo specializską kwapą, isz kurio skruzdėlės isz to paties skruzdėlyno gali susipažinti. Tą nuomonę patwirtino wėliaus tirinėtojas Forel, kurisai persitikrino, kad, nežiurint ant nesikintimo skruzdėlių isz swetimų skruzdėlynų, galima jas drauge auginti, jeigu nukirpti usus. Tasai mokslinczius prisilailizską kwapą, isz kurio skruzdėlės pasipažįsta isz kwapo, kokį iszduoda, usai gi yra tai organai uostymo skruzdėlių, teip kaip pas mus

nosis nupjowus usus, jau jos ne užuodžia kwapo r todėl negal atskirti swetimų nuo sawųjų.

Wokiszkas mokslinczius Bethe užsiėmė toliaus tirinėjimu to klausymo. Jisai, sutrynęs skruzdėlės, su skystimu isztepė kitas isz to paties skruzdėlyno, tai tos, sugrąžintos namon, buvo pripažintos už sawwiszkes, jeigu gi jas isztepė su skystimu nuo skruzdėlių swetimų skruzdėlyno, tai sugrąžinus jas namon, sawiszkės jų nepažino ir iszspjowė. Jeigu paimti skruzdėlę isz skruzdėlyno, iszmagoti su degtine ir paskui isztepti skystimu nuo swetimų skruzdėlyno, tai tokių skruzdėlės toliodo, su kurių skystimu ji isztepta, palaikys už sawiją, o skruzdėlės nuo skruzdėlyno isz kurio paeina, palaikys už swetimą. Nors skruzdėlės swetimo skruzdėlyno tankiai skiriasi sawo parwa ir pawidalu, bet jeigu jos iszteptos skystimu skruzdėlių kito skruzdėlyno, tasai jas, nors jos ir nepažinsios į czia gywenancijas, priima už sawasias. Taigi czia aiszku, kad skruzdėlės pasipažįsta isz kwapo ir kiekwienas skruzdėlynas turi sawo ypatiszką kwapą, pagal kurį skruzdėlės pasipažįsta.

Jeigu skruzdėlę ką tikt paimtą isz skruzdėlyno, isztrinkę degtine, tuojas po iszdziowinuimū įleisime į jos skruzdėlyną, tai czia ją palaiko už swetimą ir užmusza, bet jeigu ją įleisime ten palaikę per 24 wal., tai skruzdėlės jos lizdo pripažįsta ją už sawiją.

Isz to wisiko aiszku, kad skruzdėlės wieno ir to paties lizdo nepasipažįsta wiena su kita, teip sakant, asabiszškai, sawiją nuo swetimos atskiria tikt pagal ypatiszką kwapą, kurį isztrinkę skruzdėlės atgauna wėl į 24 wal.

Kaip tai yra tarp skruzdėlių, isz dalies tas pats yra ir tarp biczių: ir bitys wieno awilio asabiszškai nepasipažįsta, bet sawasias nuo swetimų atskiria pagal kwapą.

Cukrus kaip maistas.

Berlyne neseniai iszėjo wokiszkoj kalboj knigėlė, kurioje jos autorius nurodo ant cukraus kaip ant wieno isz maitingiausių maistų. Uksusas, arba pipirai, paweikslan, pridėti į walgi, ji pagadina, daro sunkiai perwirinamu, cukrus gi, pridėtas į walgi, palengwina pilwui jį perwirti. Todėl autorius knigėlės lėpia wisiems turintiems silpną pilwą, neturintiems apetito (nenorintiems walgyti) walgyti daržowes, salotas ir tt. tikt apibertas su cukrumi. Cukrus maitina ir drutiną wisą organizmą, todėl jis yra wienus isz geriausių maistų lygiai swiekims, kaip ir ligoniams, kaip turtingiems, teip ir beturčiams. Jis sudrutina wisų žmogaus organizmą, sugrąžina nužudytas pajegas per darbą. Kad teip yra, pertikrina mus szitie paweikslai: negrai ant cukraus plantacijų pier darbo ne jaučia pailsimo, kol gali liuosai gerti saldius cukrinių lendrių sywus, bet kaip tikt tą uždrudžia plantacijų sawininkai, nepadirba nė pusės tiek kaip pirma. Indijose cukrų laiko kaipo geriausių sudrutinantį maistą ir prie sunkaus darbo dulnia ji ne tikt žmonėms, bet ir gywuliams, jeigu nuo jų reikalauja daug darbo. Wienas karerwiszkas daktaras ant Sumatros raszo, kad holandiszki karaiwiai, iszėję priesz pasikėlusius cziaubiwus, galėjo atlikti kasdien ilgą kelionę tikt todėl, kad jiems dalino po kelis kartus ant dienos po sawją cukraus. Indijonai medžiotojaj, wedėjaj Szwecarijos kalnuose atliekanti sunkias keliones nuolatai walgo cukrų ir jįsai įjeigas.

Isz to wisiko matyt, kad cukrų gali buti atskanciančiu maistu dėl sunkiai dirbančių darbininkų, kadangi jis umai sugrąžina nužudytas per darbą pajegas, taigi darbininkai dar labiau jo reikalauja negu turtingi, kadangi pirmtutinių darbas daug sunkesnis. Lietuwos ukinkiai antai labai mažai wartoja cukraus, kadangi jis brangus, tuom tarpu, kaipo maistas užlaikantis twirtumą, jis daug pigiaus atsiena negu wisi swaiginantį gėrymai, kurių wienom ukinkiai, atsitikus progai,

gana daug iszgeria. Anglijos darbininkai ir ukinkiai sunaudoja daug cukraus, todėl jie gal atlikti daugiaus darbo negu kitų krasztų darbininkai.

Daugelis daktarų teiposgi liepia, ant sugrąžinimo per ligą nužudytų pajegy, dawinėti ligoniams kuo daugiausai cukraus; ypacz gi naudingas yra cukrus prie pilwo ligų. Daugelis tiki, buk cukrus gadina dantis. Ta nuomonė neteisanga: antai anglijonai ir negrai sunaudoja daugiaus cukraus negu kitos tautos, o dantys jų, kaip žinote, swiekiesni negu kitų, mažiaus wartojanczių cukraus. Ne cukrus wodingas dantiems bet waisinės rugsztyse, jeigu jų wartoti per daug.

Nauji lietuviszki iszleidimai.

Nemuno Vilnis. Valcas isz lietuwiszku dalnu. Sudestė D-ras W. Kudirka, Tilzej.

Yra tai natos ant fortepijono. Daktaras Kudirka darbuojai jau nuo seniai ant iszplatiniwio lietuwiszkų melodių: ne tikt Tilžėj, bet ir Warsawoj yra jau jo keli darbai iszleisti seniaus. Augszcziaus paminėtas walcas sudėtas teip lengwai, kad pažįstantis natas ir mokantis sziek tiek ant fortepijono gali tuojas jį iszskambyti. Susidėda jis isz keturių dalių. Iszleidimas gražus, ant dalių popieros, wirszus papuostzi paweikslu D-ro Kudirkos ir paweikslu Nemuno ties Aleksto. Mažai mes turime muzikalizskų iszleidimų parentų ant mūsų žmonių dainų melodių: wos kelios melodijos sunaudotos wokiszkoj ir lenkiszkoj kompozitorij. Tegul todėl mokanti ant fortepijono ne duoda pelyti nors szitam iszleidimui. Geriaus naudotiesi sz darbo sawųjų, negu isz Strausų, Planquettų ir tt.

Ant pawargusio raszėjo.

Ant pawargusio raszėjo, drauge su mūsų paczių auka, surinkomė isz wisio \$13.50. Už juos isziuntėme, kur reikia, 24 rub. Kadangi tame mūsų paczių auka buvo \$9, tai iszpuolė, kad wisi mūsų skaitytojai sudėjo tikt \$4.50 ir tai ant naudos tautiszko darbininko, kurisai per isztisus 10 metų darbowos ir dabar, nors pajegyos jo ligos sunaikintos, nesilauja darbawę ant lietuwių labo, neturėdamas užtai nuo lietuwiszkos wisuomenės nė joiko atlyginimo, darbuojasi dykai su pasiszwentimu. „Vienybė“ ant to mierio surinko \$32.25. Rods daugiaus negu mes gawome nuo mūsų skaitytojų, bet wisi ne yra tai pritinkantis wisuomenės atlyginimas už 10 metų darbo.

Tiems, kurie dawė aukas, mes isztariame aczių, bet laukiamo aukų ir nuo kitų skaitytojų, kurie iki sziol neatsiuntė ant wargstanczių, daugiaus už kitus užsitawusio brolio. Aukos atsiųstos bus per laikrasztį pagarintos ir pinigais iszsiųsimis tikrai jusų aukų wertam broliui.



Frank J. Karch, Republikoniszkas kandidatas ant senatoriaus isz 9to distrikto.

Utarņike, 8 d. Lapkriczių, bus diena balsawimo arba aprinkimo per balsus urėdinkų. Tarp kandidatų wisokių partijų randasi wisokių airiszių, amerikony, wokieczių, žydu, ir keletas lenkų. Tarp lenkiszko kandidatų yra Frank J. Karch, už kurį wertėtųjums atiduoti balsą, o jeigu toks bus iszrinktas, tai wisada bus mums naudingesnis už airiszių arba žydu.

Padėkawonė.

Wisiams, kurie mano warginame padėjime suteikė man per Redakciją „Lietuwos“ paselpą pinigais, isz tikros szirdies dėkanoj ukinkiai, atsitikus progai,

Lietuvių Prateviai

MAŽOJOJE AZIJOJE,

nuo senoves iki jie pateko po valdžią Persu.

Parasze Lietuwos Mylėtojas.

(Tąsa.)

ta atgal. Deszintis metų praėjo besirengiant į karę. Dievės Hērē ir Athēnē, piktos ant Pario, o mylėdamos Argos, Spartą ir Mykēnē, dalywavo tame reikale, ir net arkliai Hērēs pailso vienval į beiłkant įvairias szalis Graikijos (II. IV. 27-55; XXIV. 768).

Galiaus kariūnė: susirinko į Aulis, Bojotijoj, buvo 1186 laivai ir daugiaus negu 100,000 žmonių, teip jog skaitliūs jų perwirszyje ne tikt Trojėnus paczius, bet ir talkinikus jų drauge (II. II. 128). Vadovai su sawo pasekėjais susirinko isz wisų paszalių Graikijos ir isz aplinkinių salų—Dulichium ir Ithaka, Krēta ir Rhodos. Pats Agamemnonas turėjo 100 laivų, su padonais sawo karalistės Mykēnės, apart 60 laivų, kuriuos jis sunų, kuriuos jis pardawė kaipo suiminius ant salų Aigėjos (II. XXIV. 752). Jis įgyjo kaipo sawo suiminę gražią Briseidą, o Chryseis tapo pawesta Agamemnonui: jis dar norėjo matyti dieviszką Helenę, akstiną dėl szitos kovos; ir Aphroditė bei Thētis suteikė jam pasimatymą su ja.

Tuom laiku Graikų armija neteko Palamedžio, wieno isz sawo gabiausio wyresninkų. Odysseus nebuvo jam atleidęs už sumojimą nuduotos beprotystės, o teipgi pavydėjo jam kytrumą ir garbumą, lygų sawam, nes Palamedis buvo Graikus pralobinęs iszradimu literų, kaulukų dėl zabowos, naktinių sargybų, lyginai kaip kitais pamojimais. Anot Kypriuszko epos, Palamedes tapo nuskindintas bežuwaujant, rankomis Odysseus ir Diomedės. (Pausan. X. 81). Neį iliadoj nei Odyssejoj nesiranda vardas Palamedės; kiltą vietą abiejose užima Odysseus—kas net Pindarui nepatiko, kurs Palamedį skaito už iszmintingesnį—ir tai paaiszkina apleidimą (Pindar. Nem. VII. 21). Bet kad protas įgyjo didesnę paguodoną tarp Graikų už militarizką žymumą, tai pobudis Palamedės ir jo nepalaimingas likimas padarė wieną isz akyliausių ypatų Trojiszkos legendos. Aischylas, Sophoklės ir Euripidės paszwentė jam po tragediją, bet budas jo mirimo, kaip paduota senovės epos, netiko Athenėnams, ir dėlto jie pastatė jį kaipo neteisai apskustą per Odysseų už wilių, kurs užkaskino aukšą anojo sztėrė, ir perkalbėjo Agamemnoną ir Graikų wyresninkus, buk Palamedes jį gawęs nuo Trojėnų (Aeneid II. 82). Teip Palamedis neteko gywatos kaipo auka apjuodinimū Odysseus ir apsigawimo wadovų Graikų. Sokratēs, pastaroj sawo kalboj į Athēnų sudžias, primena neteisų apsudyimą Palamedo, kaipo lygų su jo paties apsudyjimu.

Tose ekspedicijose Graikų armija perleido 9 metus, o Trojėnai, prisibijodami Achilio, nedrįso kovoti isz lauk sawo miesto. Deszintis metų traukėsi, anot epos, apgulimas Trojos. Thukydides sako, kad Graikų tiek daug nebuwė, kaip poėtai sako, ir kad jie budami biednais, neturėjo ginetinai maisto: dėlto jie turėjo iszsklaidyti sawo armiją, ir wartoti dalį jos dėl grobio susėdijos. O jei buti galima buwė sunaudoti isz sawo pajėgų priesz Troją, sako jis (I. 1.), tai butų greicziaus ir lengwias įimta buwisi.

Perėjo laikas pritraukos. Dievai patelkė papykį Achilio, ir jis priesziuosai užsidėti szarus sawo, Myrmidonų jis neiszeido isz abazo. Anot Kypriuszko Versų, tai buvo sumislas Zeuso, kuriam pagailo Trojėnų; o anot Iliados, Apollo buvo priezastimi (II. I. 21), norėdamas atkarsztyti už įžeidimą kunigo Chryzio per Agamemnoną. Per tulą už tai laiką Graikai buvo įgrobiami. Kaip kiti wyresninkai bandė užstoti nebutį Achilio—kaip Hektoras su Trojėnais juos pergalejo ir wyjo į laivus—kaip liepsnos laivo Protesilao, uždegto per Hektora, pakurstė Patrokliu, teip kad jis iszspiraszė su sawo pasekėjais nuo Achilio pawelenės atstuntti prazuwimą—kaip Achilles, kada Patroklius tapo užmusztas per Hektora, užmirszo sawo papykį, grįžo į muszį, suwyjo Trojėnus į miestą su diidele pralozia, ir pasotinno sawo kersztą ant gywo ir kritusio Hektoro—visi tie atsitikimai tapo sutraukti į nemirtinas eiles Iliados drauge su dievų įsimaiszymais, be kurių nieks ne įvyko.

Homēras apistoja ant palaidojimo Hektoro, kurio lawoną tiktai ką iszpirko bepatisztnas Priamas; o prazuwisiu poema Arktino po wardu Athiopijs, apwaszinėjo wėlesnius atsitikimus apgulimo. Poema Quinto Smyrnecziu, sudėta apie 4tą amžių po Kristaus gimimui, regis pirmose sawo knigose supuola su Athiopiimi, o tolesnėse isz dalies su Ilias Minor Leschės'o.

Trojėnai, nuliudninti myriu Hektoro, wėl įgyjo wiltį pribuwus gražiai karalienei Amazonij, Penthesilejai, dukterei Ario, iktuolauk muszuose nepergalėtai, kuri atėjo jiems į pagelbą isz Thrakijos su gawja sawo žemės moterij. Ji wėl vedė apgultuosius į kovą su Graikais ant plyno lauko: ir po jos wada Graikai isz pradžių tapo nuvityti atgal, iki ji pati tapo nugalabata nepergalėta ranka Achilio. Pergalėtojas, nuėmęs szelmą nuo dribancijos prieszwynės, tapo perimtas jos grožybe, už ką jį su paniekinimu iszjuokė Thersitēs: upui paszokus, jis užmusza Thersitą su kumszzeria ant wietos. Smarkiai susibarė Graikų wyresninkai sawo tarpe, nes Diomedēs, giminaitis Thersito, karsztai peikė pasielgimą, ir Achilles buvo priverstas traukti į Lesbos, kur jį Odysseus awalė nuo žmogžudyto.

Potam atkako Memnonas, sunus Tithono, ir Eos, gražiausias tarp gyvų žmonių, su galinga gawja juodų Aithiopių, į pagelbą Trojai. Užpuldamas ant Graikų, jis daugybę jų ganabyjo: dragus Antilochus puolė isz jo rankos, apgynėdamas Nestorą (Odys. XI. 522; IV. 187; Pausanias X. 31. 2). Galiaus Achilles puolėsi ant jo, ir imtynės ilgai buvo paskolino Arkadams. Menelaos turėjo 60 laivų, Nestoras isz Pylōs 90, Idomeneus isz Krētos ir Diomedēs isz Argos, 80 laivų koznas. Elėnai turėjo 40 laivų po wada 4 wadovų; tiek pat po wada Mėgjo isz Dulichium ir Echinadų, ir po Thoas isz Kalydono ir kitų Aitoliszko miestų. Odysseus isz Ithakos, ir Ajaks isz Salaminos turėjo po 12 laivų. Abantai isz Eubejos, po Elephenoro wada, pripildė buvo 40 laivų; Bojotai po Penelēu ir Leitu, 50; gywentojai Orchomeno ir Asplēdono, 30; lengwaginkliai Lokriai, po Ajakū su, sunumi Oileaus, 40; tiek pat Phokiai, Athenėnai, po wada Menestheaus, gabaus rėdyti armiją, musztrawoję 50 laivų; Myrmydonai isz Phthios ir Hellados, po Achilliū, susirinko į 50 laivų; Protesilao isz Phylakės ir Pyraso, ir Euryphylas isz Armenion, koznasėjo su 40 laivų; Machaon ir Podaleirius, isz Trikkos, su 30; Eumēlos, isz Pherae ir nuo azero Boibēis, su 11; ir Philoktētēs isz Melibojos su 7; Lapithai, po wada Polypoitēs, sunaus Perithoaus, pripildė 40 laivų; Aianai ir Perohaibiai, po wada Guneaus, 22; ir Magnētai, po Prothou, 40; szitiedu isz sziaurinių dalių Thessalijos, artymais kalnų Pelion ir Olympo. Isz Rhodos, po Tlepolemu, sunumi Hēraklio, buvo 9 laivai; isz Gēmės, po wada gražaus bet subodėjusio Nēreaus, 3; isz Kos, Krapathos ir susėdizko salų, 30, po wada Pheidippo ir Antipho, sunų Thessalo ir sunų Hēraklio (II. II. ...).

Terp tos tytyklos karzygių radosi pažymėtyi karaiwiai Ajaks ir Diomedēs, ir iszmintingasis Nestoras; ir Agamemnonas pats, nemenkesni už juos smurtumu, garsėjo iszmintingumu komandoje. Bet isz wisų tēmytiniausiai buvo Achilles ir Odysseus; ans gražus jaunikaits, gimes isz dieviszkos motinos, greitas bėgsztume, smarkus ir neastowimas galingume; szite nemenkesnis talkininkas per sawo iszkalbumą, neilstantį trivalnumą, neiszeimiamą rasną sunkenybę, ir drąsą su kytrumu (II. III. 202-205; X. 247; Odys. XIII. 295); sako, kad kraujas apgawiko Sisyptu, per draustinę sąjungmę su jo motyna Antiklėja tekejus jo gyslose, ir jis buvo po ypatingu apgynimu dievės Athēnės. Odysseus, isz pradžių nenorėdamas dalywauti ekspedicijoje, net nusidawė beprocių; bet Palamedēs, nusistąs į Ithaką ant užkwietimo jo, isztyrė jo beprotystę padėdamas į waga, kur Odysseus arė, jo kudikį Telemachą. Teip permanytas, Odysseus ne galėjo atsisakyti prisidėges prie Achajų kariūnės, bet pranaszas Haliterēs pranaszawo jam, kad tikt po 20 metų jis beatsilankys sawo gimtinėje (Odys. XXIV. 115). Achilliui dievai buvo prizađę paspindimą garbėje po sienomis Trojos; ir miestas ne galėjo buti įimtas be jo pagelbos ir, jam kritus, jo sunaus. Bet jie persergėjo jį, kad jo karjera veikiai pasibaigianti, ir kad, jei jis nori ilgai gyventi, jis turi tykus ir begarbus pasilikti namieje. Nors jo motyna Thētis prieszinosi, jis welyjo gyventi keletą metų su garbe, ir pristoj prie armijos Achajų (II. I. 352; IX. 41). Kad Nestoras ir Odysseus atkako į Phthiją pakwiesti jį, jisai pats ir jo draugas Patrokles su noru paklausė (II. XI. 782).

Agamemnonas su galinga armija iszželiavo isz Aulio; bet nežinodami wietos nei linkmės, jie per klaidą pristoją prie krasztu Teuthranijoje, dalyje Myzijos, arti upės Kaiiko, ir emė pustyti szalį, persitikrinę, kad ji buvo kaiminytoje su Troja. Telephos, karalius szalies (Strab. XII. p. 572; XIV. p. 622), stoji prieszais ir atmuszė juos atgal, bet galiaus pats tapo parveiktas ir sunkiai suzeistas per Achilį. Graikai, pažinę sawo klaidą, pasitraukė szalin; bet jų laivyne andra buvo iszsklaidžiūsi ir nuwariusi atgal į Graikiją. Achilles užpuolė ir paėmė Skyrą, ir ten vedė už paczią Deidamiją, dukterį Lykomedio (II. IX. 664). Telephos, kęsdamas nuo žaidžos, gawo patarmę nuo orakulo keliatū į Graikiją ir stoti priesz Achilį dėl iszgydymo, pridedant nuoskutas nuo jėties, su kuria žaidza buvo kirsta: teip pagydytas, jis pastoj keliarodžiu Graikų, kada jie buvo gatavi atnaujinti sawo ekspediciją.

Kariūnė wėl susitelkė į Aulis, bet dievė Artemis, supykusi už gypelningą kalbą Agamemnono, pailgino prieszwingą wėjus, ir įžeidus wyresninkas turėjo ją suraminti aukadamas sawo dukrą Iphigeniją (apie ką Homēras tyli). Isz czion jie keliawo į Tenedos, isz kur Odysseus ir Menelaos tapo pasiųsti į Troją, idant reikalautu Helenės ir pawogtų turtų. Nežiurint į iszmintingą patarmę Antėnoro, kurs waiszino tuodu Graikų wyresninku, Trojėnai atmetė szalin jų reikalawimą, ir dėlto tapo nutarta antpuolį daryti. Vienok dievų buvo skirta, kad pirma iszlipsiejie ant krasztu Graikai turėjo gaiszi: Protesilao atsidavė prapuolusiai wilcziai, ir puolė isz rankos Hektoro.

Tuom tarpu Trojėnai buvo susirinkę daug talkininkų isz wisų dalių Mazosios Azijos ir Thrakijos; Dardanai po wada Ainejo, Lykiai po wada Sarpedono, Myzai, Kariai, Majonai, Alizonai (Strab. XII. p. 549; XIII. p. 603), Phrygai, Thrakai ir Pajonai (II. II. 815-877). Bet wėltuo jie stengėsi priesz krasztu pristojanczius Graikus: Trojėnai buvo parveikti, ir net nepažeistinas Kyknos, Poseidono sunus, wienas isz praklinijų ap-

1) Kyknos, anot wėlesnių rasztininkų, buvęs karaliumi Kolonos Troadoje (Strab. XIII. p. 589-603; Aristid Rhetoric II. 23).

(Toliaus bus.)

